

Vad har hänt?

SÄLLAN HAR NÅGON VARM JULI-MANAD de politiska händelserna jagat varandra så skarpt som under våra tvenne semesterveckor.

Vad har icke allt hänt och händer för ögonblicket? Låt oss börja med den engelska imperiekongressen i Ottawa. Vi leta fram tidningsorden Beaverbrooks porträtt. Han är född Maxwell Aitkin, utgivare av London Daily Express och Canadianare. Han står i hög grad bakom denna konferens med tvenne mål för ögonen. Att visa koloniernas — »Dominions» — betydelse och predika »Empire Unity», framför allt ekonomiskt, *Köp brittiskt* är slagordet. Men det har sina sidor. Folken som stängs ut från den brittiska marknaden kan hämnas och prinsen av Wales anmärkte också i sina avskedsord till den engelska delegationen: Låt vara att »the Empire» på lång sikt kan svedas ihop och bli mindre beroende av den övriga världen, så måste dock detta komma helt naturligt och icke genom tvångsåtgärder.

Dominions tycks gå mot England. Canada vill framför allt ha skydd mot den ryska vetedumpningen. De engelska representanterna äro dessutom splittrade. Men man kan väl alltid göra resolutioner.

NEDRUSTNINGSKONFERENSEN I GENEVE avslutade förra lördagen sin första period med att förlänga rustningsstillståndet fyra månader och ajournera sig till nästa år. Efter många och långa tal antogs med 31 röster mot 2 nej och 8 blanka stormarkernas av Benés utarbetade resolution, som alltså utgör de fem månaderas resultat.

PRESIDENTVALSTRIDEN ÄR i full gång i U. S. A. Förutom de båda stora partiernas kandidater Hoover och Roosevelt finns det ytterligare några aspiranter till Vita Huset, fast med betydligt mindre utsikter.

Socialdemokraternas utkorade bär namnet Norman Thomas. Denne får även stöd av League for Independent Political Action, bakom vilken stå de s. k. progressisterna, som nyligen sammanträtt i Cleveland under professor Deweys ledning, och vars program Tidevarvet flera gånger haft anledning att hänvisa till.

Senator Borah har förväntat världen med ett radiofat från han, den förut oöveklige fördringsgåren, hissar nya signaler. Kanske även Amerika bודה fundera på att slopa krigsskulderna!

EN NY NORSK OKUPATION har också ägt rum under dessa veckor på Grönland, även den godkänd av norska regeringen. Domstolen i Haag är

Tyskland darrar.

Av HELGE HEERBERGER.

Sedan de bruna uniformerna återuppsätt i förnyad glans och härlighet, råder tämligen öppet inbördeskrig i Tyskland. Vissertigen pågick kriget redan förut, men under de sista veckorna har det tilltagit katastrofalt. Att detta står i direkt orsakssamband med uniformförbudets upphävande, är klart för var och en, som med den allra ringaste objektivitet betraktar händelsernas utveckling. Då Hindenburg upphävde förbudet, förklarade han, att det omedelbart skulle införas igen, om den politiska kampen inte antog värdigare former. Sedan dess har man väntat förögäve både på de värdigare formerna och återinförandet. Att väntan på de förra var förgäves, visste man ju redan förut, nu vet man, att också det senare aldrig kommer att inträffa. Nu vet man, att det är hopplöst att vänta

ännu ej färdig med den första okkupationen. Borde icke de grönländska urinvånarna, som äro eskimåer få ha ett ord med i laget. Kanske de vill ha landet för egen räkning. Deras antal lär uppgå till 15 tusen.

MASSAKONFLIKTEN är ännu ej ur världen. Fackföreningsledningen begärde fullmakt att få på egen hand röra upp striden. Det vägrades men nej-rösterna minskas för varje omröstning. De strejkande massaarbetarna och de sympatiserande transportarbetarna ha nu en kompakt opinion mot sig. Sin egen fackföreningsledning, sina arbetsgivare och arbetsledare, myndigheterna och strejkbrytarna. Den under juni månad minskade exporten kommer över deras huvuden. Vad kan väl ligga bakom denna halsstarrighet?

»Det ordnade och förnuftigt organiserade intressekriget på arbetsmarknaden håller på att urarta till ett meningslöst och förödande gerillkrig», konstaterade D. N. strax efter omröstningen. Här ha vi nog pudelns kärna. Kan ett krig vare sig på arbetsmarknaden eller på andra områden i längden hålla sig ordnat och förnuftigt? Begär man icke det orimliga?

KULLENBERGSTORPAREN, den gamle politikern, som vet huru psalmerna skall gå, har framhållit för sina bondeförbundare i Skåne, att det är vedertaget bruk, att det verkliga valtalandet börjar efter det Statsministern inlett med sitt första stora tal.

Herr Ekman har talat — så knivkastningen kan börja.

FLERA KVINNOR I RIKSDAGEN? På Tidevarvets förfrågan hos de olika partierna, huru många kvinnonamn kunna väntas bli uppsatta på höstens listor, har svarats att listorna icke kunna vara färdiga förrän om 14 dagar.

De Frisinnade i Stockholms län komma att uppsätta fru Vira Eklund, Ösno, och socialdemokraterna i Östergötland fru Sigrid Gillner-Ringenson.

Vi mottaga tacksamt vidare rapporter.

Uppskattningen

KVINNliga MEDBORGARSKOLAN VID FOGELSTAD

Erinns om höstkursen den 27 Sept.—19 Okt.

Begär prospekt och vidare upplysningar hos

REKTOR HONORINE HERMELIN
FOGELSTAD
JULITA

sig något av Hindenburg. Ännu för några månader sedan voro allas blickar riktade mot Hindenburg, var han Tysklands medelpunkt — nu talar knappast någon längre om honom. Han sitter på sitt gods i Neudeck och skriver under nödförordningar. Han visar sig inte, han talar inte, han försöker inte lugna. Han sitter i Neudeck och skriver under.

I Berlin har man känslan av att befinna sig i en stad med främmande, fientlig besättning. Överallt vimlar det av bruskjortor och hakkorsförsedda människor. På gatan, i bussar och spårvagnar blir man föremål för hätska blickar och anmärkningar, om man läser ett vänsterblad eller har en näsa, som inte är riktigt rak. Och om man råkar bära det socialdemokratiska partimärket, de tre frihetspilarna, på sitt rockuppslag, är man knappast längre säker för sitt liv. Häromkvällen blev en man nedstucken av femton nationalsocialister bara för att han bar det märket.

Atmosfären är laddad. Ingen kan längre undandraga sig den allmänna uphetsningen, också sådana, som hitintills varit helt opolitiska och bara fredligt skött sin dagliga gärning, gripas av hat. — Tyskland är delat i två fiendliga läger.

(Forts. å sid. 4.)

Mussolinis tankar om Malthus, Kvinnan och Napoleon.

Från den 23 mars till den 4 april 1932 suttu var eftermiddag under en timme två män på var sin sida om ett fyra meter långt romerskt skrivbord. Bordet står i Sala del Mappamondo. Denna är Mussolinis arbets- och mottagningsplats och Palazzo Venezia's största sal. Männen voro Benito Mussolini och Emil Ludwig. Och resultatet föreligger i boken: *Mussolinis Gespräche mit Emil Ludwig*, varifrån följande utdrag hämtats:

Mussolini: Malthus — ekonomiskt en villfarelse, moraliskt en förbytelse. Minnska folkmängden för endast elände med sig. Italien var med 16 miljoner invånare fattigare än det är nu med 42. Dessa 42 miljoner ha det oändligt mycket bättre än den hälft av detta antal som levde under påvens, Venedigs och Neapels styre: fattiga och okunniga som de då alla voro. Hur Italien då hade det, upplevde jag själv för trettio år sedan i mitt hem. Industrien har ökat folkets bildning och tusenfalt stegrat dess duglighet.

Ludwig: Så har skett i alla länder. Och vad folkstyrka angår, så har Frankrike med sitt tvåbarnssystem visat vad det förmår när nöden tvingar.

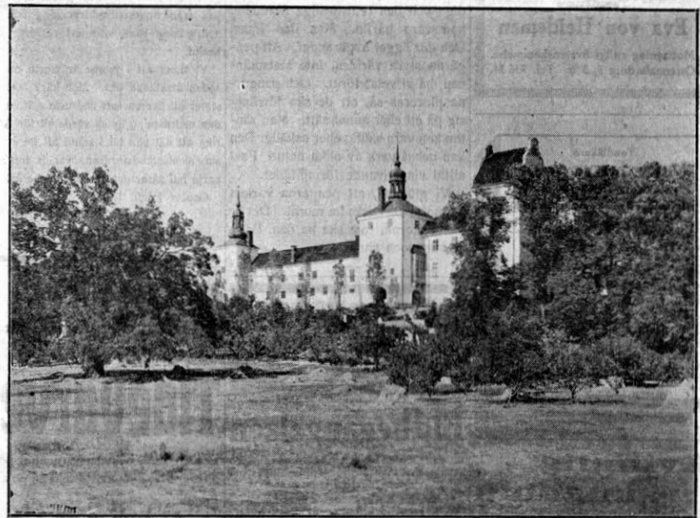
Mussolini: Frankrike bevisar ingenting. Hade inte halva världen skyndat

till hjälp, så hade Frankrike gått kaputt. Förresten! Hade Frankrike år 1914 haft 55 miljoner inbyggare i stället för 35, så hade Tyskland aldrig börjat kriget. — Och ryssarna de kunna gott bestå sig med andra lagar än vi. För dem kan det vara likgiltigt ifall de ha en folkökning av tre miljoner per år eller fem eller bara en enda. Men minskning betyder minskning av nationens kraft. Om jag gäve annat på denna punkt bleve snart allt också överlämnat åt privat initiativ och vilja. Härvidlag är ryssarna och fascisterna antipoder.

Ludwig: Då håller jag med ryssarna. De jämställa man och kvinna i det offentliga livet.

Mussolini: Kvinnan måste hålla sig passiv. Hon är analytiker ej syntetiker. Har hon någonsin under alla dessa sekel förmått skapa arkitektur? Bygg mig en hydda, ej ett tempel, säger Ni till henne. Men hon förmår det ej. Hon förstår ej arkitektur, alla konsternas syntes: det är symboliskt för hennes öde. Min uppfattning om kvinnans roll i staten står tvärt emot alla feministiska idéer. Naturligtvis, kvinnan skall ej vara slavinna, men gäve jag henne rösträtt blev jag utskräddad. I vår stat får hon ej ha något att säga. I England finns det tre

(Forts. å sid. 2.)

TYRESÖ SLOTT med omgivande 120 tunnland jord, där aldrig bebyggelse får ske, har upplåtits till allmänhetens beskådande. Den påvlige greven och kammarherren Claes Lagergren donerade som bekant hela egendomen, vars ägare han varit sen 1892 att efter hans död tillfalla Nordiska Museet. Och nu är slottet och parken iordningställt av skickliga och pietetsfulla händer för att svenska folket skall kunna ta sin egendom i besittning. Det blir framför allt stockholmarna och Stockholms turister, som få ännu ett mål

för vackra somrardagars utfärder, vilket gott kan tävla med Drottningholm, Gripsholm eller Skokloster. Det ligger ej heller så långt bort. Knapp två mil från Stockholm. Bekväma och bra bussförbindelser genom omväxlande Södertörns-natur. Slottet har historiska minnen, samlingarna ha mycket att bjuda för alla härav intresserade men det blir kanske framför allt den vackra Tyresönaturen, som kommer att locka de stora skarorna att här drömma bort några korta sommarmånader.

Läcker och hälsosamt
är smörgåbrödet
UPLANDSKUBBEN

I hygienisk förpackning hos Eder handlande.

Undvik efterapningar!

Begär uttryckligen Uplandskubben!

LARSONS PÅLSVARUAFFÄR

Västmannagatan 56 (Hörnet av Odmgatan)
Telefon Vasa 63 52.

ALLA SLAGS PÅLSVAROR TILL
BILLIGASTE PRISER. REPARATIONER
UTFÖRAS VAL OCH BILLIGT.
Kredit ordnas.

Tyskland darrar.

(Forts. fr. sid. 1.)

Förresten också i geografiskt hänseende. Bayern, en gång Hitlers högkvarter, har numera nästan helt och hållet vänt sig ifrån honom. De katolska partierna, som där ha majoriteten, stå i skarpaste opposition mot nationalsocialismen. Man viskar redan om möjligheten av att sådرا Tyskland skiljer sig från det övriga riket, att den gamla Malingransen återupprättas.

Så länge von Papen befann sig i Lausanne, underlät hans regering alla inrikspolitiska attacker. Man avstod konferensresultatet. En tid sedan det blivit bekant — ett resultat, som vida understeg vad Brüning kunde ha uppstått — kände sig Hitler manad att tråda i opposition. Han förklarade sig aldrig ha tolererat regeringen von Papen och att det vore en infam valögn av marxisterna att påstå något dylikt. I själva verket visste han naturligtvis, att en stor del av hans anhängare inte trodde detta — därtill kom protesten alltför sen. Och Hitler började frukta, att resultatet den 31 juli kanske inte skulle bli så gynnsamt för honom som han hittills trott. — Nu är jag fyrtio år — nu blir det på tiden, att jag kommer till makten, uttryckte han häromdagen. — Under inga omständigheter ville han utsätta sig för ett nederlag. Därför beslöt han att redan nu försäkra sig om makten i Preussen. Hans press fördrade i allmänna pockande ordalag beläggningstillstånd och preussiska regeringens avsättande. Gång på gång dementerades det, att von Papen hade några som helst avsikter att ge efter för dessa krav. Man började nästan tro det.

Och så kom den 20 juli — undantagstillstånd utfärdades för Berlin och Brandenburg, preussiska regeringens avlägsnades med våld.

Som skäl för denna orberörda åtgärd anförde von Papen kommunismen. Preussiska regeringen skulle inte tillräckligt energiskt ha bekämpat den kommunistiska faran — en hög preussisk ämbetsman skulle ha givit kommunisterna anvisningar, hur de kunde bestöra sin terroristiska verksamhet — preussiske polispresidenten skulle ha uttrytt, att man inte länge stora kommunisterna (bevis härfor anfördes inte).

Hur förhåller det sig nu med den kommunistiska terrorn? Sedan uniformförbudets upphävande ha offren på den kommunistiska sidan varit betydligt fler än hos nationalsocialisterna. I flera fall ha visserligen kommunisterna varit angräpnade — men det finns någonting, som heter provokation. Om uniformerade nationalsocialister i skränkade skaror dra in i kommunistiska arbetarkvarter — vem kan undra på, att de då bli anfällna? Så var fallet i Altona. Genom de tränga gränderna i Altonas eländskvarter lät man en armé nazister tåga fram. Att detta tåg inte svar ämnat

som valpropaganda var ju klart. Men när det sedan kom till strid, var det naturligtvis endast kommunisternas skuld. Märkvärdigt nog befundo sig bland de aderton offren blott två nationalsocialister.

Förresten behöve man bara läsa den kommunistiska pressens hätska angrepp mot den preussiska polisen för att övertyga sig om att denna ingalunda gått partiskt tillväga.

Nej, slaget gällde inte kommunismen utan socialdemokratien. Om man förut varit i tvivel om den saken, så förstår man det i varje fall av de åtgärder som vidtagits efter den 20. Inte bara regeringen och polischeferna ha avlägsnats, utan även en hel rad vänsterstående högre ämbetsmän, vars arbetsområde inte alls tangerade supprätthållandet av den offentliga ordningen och säkerheten. Man ville »rensas» Preussen, det var det det gällde, och man ville göra det före valen.

Preussiska regeringen tillika med den bayerska ha vädat till statsdomstolen i Leipzig. Att dennas utslag kommer att bli negativt, är utslaget oroväckande. Och vad kommer sedan att ske? Fackföreningarna och socialdemokratiska partierna tillika med koncentrationerna på valen. Fast nog har man orsak att betvivla, att de, som nu tillskansats sig makten, komma att frivilligt ge ifrån sig den igen, ifall valen utfalla till deras nackdel.

Ett gott resultat ha i alla fall de sista veckornas händelser haft: den tyska vänsteren är sammansvetsad och stridsberedd som den inte varit på årat. Det är inte troligt, att den kommer att kapitulera inför diktaturen.

I sitt radioanförande den 20 talade von Papen om det orberörda i att jämställas kommunister och nationalsocialister. Ja, det är verkligen orberört att jämställa dem. En sådan ton, som är rådande hos nationalsocialisterna ha inte ens de vildeste elementen bland kommunisterna någonsin använt.

Vid en sammanstötning i landtagen mellan en kvinnlig socialdemokratisk deputerad och en nationalsocialist, uttryckte den senare: — Vad förstår ni kvinnor om politik! — Han fick till svar: — Men våra söner fick vi offra under kriget. — Då ropade en röst från nationalsocialisterna: — Ihr Ziegen, dafür haben wir sie Euch ja gemacht!
En mor, vars son — han tillhörde Reichsbanner — blivit mördad av nationalsocialister, erhöi följande brev: »Hjärtliga lyckönskningar, att landsförädraren är död. Först då samtliga skurk-kamrater gått samma väg, blir det äntligen bättre i Tyskland. Tre gånger hurra för att ett sådant avskum föresvunnits!»

Professor Gumbel i Heidelberg, som vägat ge uttryck åt sina pacifistiska åsikter, fick följande svar av en nationalsocialistisk student: »Studenterna i

Om konstnärer. Framgång eller misslyckande.

I en insändare till Tidevarvet, däri Fru Malin Holmström-Ingens försvarar barns rätt till privatliv, förekommer en passus som förövar. Den gäller konstnärer: »Ty att vara konstnär betyder svält och arbetslöshet — i regeln — och utan arbetslöshetsunderstöd. Och det går fort, mycket fort, att bli en överflödig person på det sättet. En som måste hänga på andra, en som förlorat sina praktiska färdigheter och går med en ständig otillfredsställelse i själen.»

Är det så vi ta oss ut för värden, vi konstnärer?

Mörkmalningar må väl betingas av medkänsla och skräck inför nuvarande läget inom konstvärlden. Själva målar, har jag bland kamrater från skilda länder sällan påträffat denna handfulla varelsen. Ryssar, spanjorer, fransmän, finnar, svenskar, österrikare — i landsflykt, i fattigdom, mitt i brinnande krig ha arbetat uppstått. Målare låta sig inte lätt bli arbetslösa.

Och så länge de arbeta, så länge blir det nog svårt för dem att se sig som överflödiga personer.

Tvärtom inbillade sig att de medarbetade på någonting utslaget viktigt. Något som det tar cirka tusen år att rätt sätta sig in i.

»Hänga på andra» — ja, det är sant och fruktansvärt och har så varit i alla tider. Se otaliga brev i konstnärsmonografier, ofta i onödan framrägnade. Det tycks ligga i yrkets ädregna natur. — Rembrandt till exempel hängde tidvis på andra — och har inte sin orsak i bristen på praktiska färdigheter.

Vad jag ofta beundrat hos kamrater är just deras praktiska mångsidighet.

Otillfredsställelse gäller verket, inte yrket. Och kan visserligen ibland iakttagas hos målare från mot mörkrets inbrott, liksom även hos rikets övriga byggare. Men Guds nåd är varje morgon ny.

Tro ingen målare om han gnäller över sitt yrke. Han mianar. liksom jordbrukaren, väderleken. Och sina dåliga affärer, sitt arbetsbrus beskaffenhet, modellen.

Avs important till Byggnadsstyrelser: Upplåt vidstyrymmen så att billiga verkstader uppstå där konstnären också har rätt att bo. Och bo som folk. Nuvarande bestämmelser äro förlägnade. Och vi har ju en bra brandkår.

T. V. H.

Heidelberg komma inte att vila, innan Gumbel, det tyska universitetets stamflick, blivit avlägsnad och hans huvud rullat. Den 1 eller 2 augusti kommer hans begravning att äga rum.»

Detta äro endast några få exempel, men de äro typiska.

Och sedan uniformförbudets upphävande i juni till den 14 juli ha nationalsocialisterna sextiofva mord på sitt samvete, från hösten 30 till juni 32 86, sammanräknat 150.

Denna rörelse, inom vilken en sådan anda råder, kallar von Papen statsvålnig och fosterländsk. Kanske tror han och de herrar, som stå bakom honom, ännu att det skall lyckas dem att avstipa nationalsocialisternas ytterligheter och spänna dem framför sin vagn. Han kommer snart att märka att han hängigt sig åt en illusion.

Vårtor och gen. hår

borttages med Elektrolys.
Ansiktsbehandlingar,
ögonbrynsfärgning manicure, pedicure m. m.
INSTITUT
Storgatan 8, 2:e. Fru GERDA FLACH
Tel. O. 95 58. Inneh. av Academie Scientifique
Ove Sandbergs 6 beaktad. de Beauté, Paris, m. B. diplom.

Turkiet har blivit N. F:s 56:te medlem.

Av de länder, som deltaga på Tysklands sida i världskriget, var Turkiet det enda som vägrade att under teckna det fredsfördrag som förelades det. Och då ententen med Grekland som medel sökte tvinga Turkiet på knä — man talade om det europeiska Turkiets dagar som räknade — så degrade Kemal pascha. Han flyttade visserligen sin huvudstad till Asien, men började med europeiska reformer, orienterade sig åt Sovjet till och började en ny era för Turkiet som en modern stat. Turkiet liksom andra stater utom förbundet blev inbjudet till nedrustningskonferensen och det väckte uppmärksamhet då, vid ett tillfälle uttryande av den spanska delegaten Maderiaga, Turkiets representant lät förstå att det kunde vara villigt att bli medlem av N. F. Att N. F. är förankrat i Versailles-traktaten blev man påmind om: stater i allmänhet äro inbjudna, men »de besegrade» skola begära inträde. Emellertid har man lyckats undgå att diskutera sådana otidsenliga formuleringar och på förslag av Spanien och med direkt anhållan av 29 stater upptog den extra assemblén frågan på sin föredragningslista. Turkiet är utan vidare inbjudet och hälsat välkommet. —

En uppstågande kurva för N. F.

Det är en framgång för förbundet att förra september få Mexico och i år Turkiet som nya medlemmar. Det betyder säkerligen också, så nära som förbindelserna äro mellan Turkiet och Sovjet, att detta senare ingenting har emot Turkiets inträde, ja, kanske att man kan tänka sig att i en ej alltför avlägsen framtid även Sovjet ansluter sig?

Det nya, duktiga uppståtrivande Turkiet, där man begagnar latinska bokstaver och där kvinnorna låtit slöjan och erhållit politisk rösträtt, villan, vi hälsa det och vär gemensamma morgondag med glädje välkomna.

Genève i juli 1932.

Anna T. Nilsson.

visst grad imponerad och intresserad och benigen att infästna i andemeningen i deras bok: Misslyckade i alla länder, fören eller och skaffa eder en egen huspsykiatriker!

J. F.

TIDEVARVET

REDAKTION:
Telefon N. 48 42. Mottagningstid 10-12.
EXPEDITION:
Telefon 182 43.
Kontorstad kl. 10-12 f. m., 1-4 e. m. Postgiron 15 44.
PRENUMERATIONSPRIS:
För helår kr. 6:—, halvår kr. 3:—, kvartal kr. 1:50. Lösningsnummer 15 öre.
ANNONSPRIS:
I text 25 öre per millimeter.

Stockholm 1932
Zetierland & Thelanders Boktryckeri-A. B.

och skor
det smakar
med kaka
bakad av
kooperativas
mjöl

Kungsholmens Slöjdfärr
Agnegatan 36 (f. d. 12)
(invid Fleminggatan) Tel. 502638.
Försäljer till lägsta priser:
KORG- och FURUMOBLER,
TRASLOJD, TRADGÅRDS-
MOBLER.

Herr- & Damskrädderiet
331 PIPERSGATAN 33
Tel. Kh. 304 07
utför alla slag av Herr- & Damkläder, Herrkostymer Kr. 50 --, Damkappor Kr. 35 --,
Pressning och reparationer utföras.
L. KVART.

Köp Edra Hälsovårdsartiklar
för
KVINNOHYGIEN HAVANDESKAP
FÖRLÖSNING BARNVÅRD

hos **KIFA**
KUNGL. HÖVLIVSRENTÖR
31 Regeringsgatan 31